

**UTAZÁSI FELTÉTELEK A Transport-R Bt. AUTÓBUSZAINAK BELFÖLDI ÉS
NEMZETKÖZI KÜLÖNJÁRATI FORGALOMBAN TÖRTÉNŐ
IGÉNYBEVÉTELÉRE**

(A dőlt betűvel szedett szöveg a 20/1981.(VI.19.) Mt. sz. rendelet szövege.)

I. Utazási jogosultság, utazási szerződés

1. Az autóbuszokon - a következő kivételekkel és feltételekkel - bárki utazhat:

- a) Az utazásban fertőző beteg nem vehet részt.
- b) 6 éven aluli gyermek, valamint magatehetetlen személy csak kísérelével utazhat 20/1981. (VI.19.) Mt. r. 6 éven aluli gyermekek csoportos utazásánál minden 10 fő gyermekhez legalább egy fő kísérelőt kell biztosítani.

A kísérelével utazó gyermekek és a magatehetetlen személyek autóbuszban való elhelyezéséről, valamint folyamatos felügyeletéről a kísérelő/k/nek kell gondoskodni.

Az a)-b) pontokban említett, az utazást kizáró, illetve a kísérelést szükségessé tevő okok fennállását az autóbuszjárat személyzete nem vizsgálja. Ha az utas ezen okok valamelyikének fennállása esetén az autóbuszjáratra mégis felszáll (pl. az okot eltitkolva, az autóbusz személyzetét, illetve másokat megfélemtve), az abból következően elszennvedett, valamint a harmadik személynek vagy a szállítónak okozott károkat maga, illetve gondnoka, gyámja stb. viseli.

2. Az utazásból kizárható

- a) az ittas személy,
- b) aki botrányosan viselkedik, vagy más hasonló okból utastársai terhére van,
- c) aki az utazási feltételeket nem tartja meg. 20/1981. (VI.19.) Mt. r.

Utazásból való kizárás csak lakott területen vagy tartózkodásra alkalmas nyilvános helyen történhet.

II. Fel- és leszállás, helyfoglalás

1. A közlekedési vállalat a járáttal a személyszállítást köteles elvállalni, amennyiben az utazó felekkel erre érvényes szerződést kötött, vagy írásos visszaigazolást adott. Ha a járáttal a jelentkező összes utas nem szállítható el, a közlekedési vállalatot a szerződéskötési kötelezettség a jármű befogadóképességéig terheli. 20/1981. (VI.19.) Mt. r. Ilyen esetben a várakozók részére az autóbuszjárat személyzete tájékoztatást ad az egyéb utazási lehetőségekről, illetve külön díjazás ellenében további autóbust-(okat) állít ki.

2. Az utasok elszállításának sorrendje a következő:

- a) akik a járatra helyüket előzetesen biztosították,
- b) akik előre váltott jeggyel rendelkeznek,
- c) akik nagyobb távolságra utaznak;

azonos elbírálás alá eső utasok között a jelentkezés sorrendje az irányadó. 20/1981.(VI.19) Mt. r. Ezen belül a szállító a kisgyermekkel utazók, vakok, terhes anyák, mozgássérültek részére elsőbbséget biztosít.

3. Minden utas egy ülőhelyet vehet igénybe, ha azt előzetesen biztosította vagy a fennmaradó ülőhelyeket más utasok nem foglalták el. A 4 éven aluli gyermekek - biztonságuk érdekében - kísérőjük ölében utazhatnak, illetve külön ülésen mózskosárban, gyermekülésben, stb. elhelyezve. A kísérővel utazó gyermekek elhelyezéséről, valamint folyamatos felügyeletéről a kísérő tartozik gondoskodni.
4. Aki több ülőhelyet foglal el, mint amennyi őt megilleti, annak a lefoglalt ülőhelyről az odahelyezett tárgyat el kell távolítania és az ülőhelyet más utasnak át kell engednie.
5. A társaság egyes autóbusszáraitra lehetővé teszi férő-, illetve ülőhely előzetes foglalását. Az ilyen módon lefoglalt ülőhelyeket a szállító az elővételi jeggyel rendelkező utas számára fenntartja. Ha elővételi jeggyel nem rendelkező utas a fenntartott ülőhelyet elfoglalja, azt a helyjegy (elővételi jegy) felmutatójának át kell engednie.
6. Az utasnak a fel- és leszállás helyileg meghatározott rendjét (ajtók használata stb.) meg kell tartania.
7. Az autóbusz rendkívüli megállása esetén az utasoknak csak az autóbusszárat személyzete engedélyével szabad kiszállniuk.
8. Ha az autóbusszárat indulási idejére vagy ha a közölt tartózkodási idő leteltével az utas nem jelentkezett, a lemaradásból, származó kárért a szállító nem felelős.

III. Az utas magatartása

1. Az autóbuszban szennyezett ruházattal, szennyezést okozó kézipoggyással utazni vagy más olyan magatartást tanúsítani nem szabad, amely az autóbust, annak felszerelési tárgyait, más utasok ruházatát, kézipoggyászát beszennyezheti vagy azokban kárt okozhat. Annak, aki a járművet poggyászával, ruházatával vagy más módon beszennyezi, pótdíjat kell fizetnie.
2. Az autóbuszban, valamint az autóbusszállomások területén bármilyen árut, szolgáltatást csak a szállító engedélyével szabad árusítani. Szemetelni, lármázni, énekelni, zenélni vagy bármilyen eszközzel, tárggyal, játékszerrel zajt okozni nem szabad.
3. Az ablakok, szellőzőnyílások kinyitása vagy bezárása, a világítás vagy a fűtés, hűtés szabályozása kérdésében az autóbusszárat személyzete az utasok többségének kívánságát figyelembe véve intézkedik. Az utastér központi világítását az autóbusszevezető - ha az őt a vezetésben zavarja - lakott területen kívül kapcsolhatja.
4. Autóbuszban rádiót, magnetofont vagy hasonló készüléket üzemeltetni csak olyan módon szabad (pl. fülhallgatóval), hogy a többi utas ne hallja.
5. Az autóbusszáraton dohányozni (cigarettaozni, szivarozni és pipázni) nem szabad.
6. Az utasnak a hatósági eljárási szabályokhoz igazodni kell, valamint a kézi- és útipoggyász esetenként szükséges hatósági kezeléséről magának kell gondoskodni. Ennek elmulasztása az utazást nem hátráltathatja.
7. Ha az utas magatartásával a közlekedést és a szolgáltatást akadályozza és ebből a szállítónak kára származik, azt az utasra áthárítja.
8. Aki az autóbuszban, vagy a szállító berendezési, felszerelési tárgyaiban kárt okoz vagy azokat rendellenesen beszennyezi, köteles a takarítási, tisztítási, helyreállítási, illetve pótlási költségeket megtéríteni.

IV. Kézipoggyász

1. Az utasok kézipoggyászt vihetnek magukkal. [20/1981. (VI. 19.) Mt. sz. r.]

Kézipoggyásznak minősül az az egy személy által is könnyen hordozható, 10 kg-nál nem nagyobb

tömegű és egyik irányban sem terjedelmes tárgy, amelyet az utas az autóbuszba magával visz.

2. Kézipoggyászként nem szállítható a) olyan tárgy, amelynek szállítását jogszabály vagy hatósági rendelkezés tiltja, b) olyan tárgy, amely méreténél vagy súlyánál fogva a járművön erre kijelölt helyen nem helyezhető el, vagy a többi utas egészségében, testi épségében, ruházatában, kézipoggyászában kárt okozhat, c) töltött lőfegyver. [20/1981. (VI. 19.) Mt. sz. r.]

3. A szállító megtagadhatja olyan tárgy kézipoggyászként való szállítását, amely a) az utasoknak kényelmetlenséget okozhat, b) a járművet megrongálhatja, vagy beszennyezheti. [20/1981. (VI. 19.) Mt. sz. r.]

4. Az utas kézipoggyászát elsősorban kezében, ölében tartva szállíthatja, ha azonban ez nem lehetséges, köteles azt úgy elhelyezni, hogy a többi utas testi épségét ne veszélyeztesse, kényelmét a legkevésbé zavarja, és az autóbusz berendezésében kárt ne okozzon. Kézipoggyász ülőhelyre nem helyezhető. A kézipoggyászként szállítani kívánt tárgyat - amennyiben az arra alkalmas - előzetesen kézitáskába, bőröndbe, hátizsákba, kosárba, kisebb ládába, zsákba, átkötött (bevarrt) batyuba kell elhelyezni vagy egyéb módon kell csomagolni.

5. Egyes kézipoggyászokra vonatkozó különleges feltételek:

a) Kisgyermekek szállítására használt ú.n. mózes kosár, gyermekülés, az autóbuszba bevihető; gyermekkosci csak akkor vihető kézipoggyászként az autóbusz utasterébe, ha ott megfelelően elhelyezhető. (Az ezekben elhelyezett kisgyermek biztonságos elhelyezése és felügyelete minden esetben az utas /kísérő/ feladata).

b) Az ülőhelyek feletti poggyásztartóban nem helyezhető el folyadékkal töltött edény vagy azt tartalmazó csomag, továbbá olyan tárgy, amely elmozdulhat vagy a poggyásztartó túlterhelését okozhatja. e) Rokkantsági kocsit az autóbuszba kézipoggyászként akkor vihető be, ha ott megfelelően elhelyezhető.

6. A kézipoggyász őrzése az utas feladata.

7. A kézipoggyászban bekövetkezett, valamint a kézipoggyász által harmadik személynek okozott kárért a szállító csak jogszabály alapján vagy vétkesség esetén felelős. A szállító a kézipoggyászban bekövetkezett kárért vétkessége esetén magasabb összegű kártérítést nem fizet, mint amennyit útipoggyász teljes elvesztése esetén kellene fizetnie.

8. Annak az utasnak, aki kézipoggyászként be nem vihető tárgyat az autóbuszba bevisz, függetlenül az egyéb törvényes következményektől - felelős a szabály megsértéséből származó károkért.

9. Az autóbuszjárat személyzete a kézipoggyászt az utas jelenlétében megvizsgálhatja, ha alapos gyanú merül fel, hogy az utas kézipoggyászként nem szállítható tárgyat visz be az autóbuszba.

10. Kézipoggyászként az autóbuszba be nem vihető tárgy útipoggyászként feladható, ha az autóbuszjárat útipoggyász-fuvarozást végez és az arra vonatkozó feltételek azt nem tiltják.

V. Útipoggyász szállítása

1. Az utas ha a járással utazik poggyászát feladhatja (útipoggyász). [20/1981. (VI. 19.) Mt. sz. r.] Nem igényelhető útipoggyász szállítása olyan autóbuszban, amely poggyásztartóval, poggyászszeccel, nincs felszerelve, illetőleg az útipoggyász elhelyezésére nincs más erre alkalmas hely. Az útipoggyászok továbbítása általában az autóbuszba beépített poggyászszeccel elhelyezve történik. Az autóbusz típusától, kialakításától, felszereltségétől függően az útipoggyászok továbbítására szolgáló hely ettől eltérő is lehet. (utánfutó)

2. Útipoggyászként olyan tárgyak adhatók fel, amelyek bőröndbe, kézitáskába, hátizsákba, kosárba, kisebb ládába, zsákba, átkötött (bevarrt) batyuba vagy egyéb alkalmas módon vannak csomagolva, és összértékük az 50.000,- Ft-ot nem haladja meg. Az útipoggyász nem tartalmazhat ékszer, nemesfém, művészeti tárgyat, bélyeget, gyűjteményt, készpénzt, készpénzkímélő és -helyettesítő fizetőeszközt

(bank- vagy hitelkártya, szolgáltatás igénybevételére jogosító utalvány stb.) értékpapírt, menetjegyet, bérletet, okmányt, nemes szőrmét, valamint az eredeti vásárláskori (újkori) 50.000 Ft egyedi értéket meghaladó tárgyat és tartozékait.

3. Egy utas legfeljebb 1 db útipoggyász szállítást igényelheti.

4. Az útipoggyász tömege a 20 kg-ot, térfogata 100x50x50 cm mérethatárokat nem haladhatja meg.

5. Útipoggyázként nem szállítható olyan tárgy, amelynek szállítását jogszabály vagy hatósági rendelkezés tiltja, illetőleg amely méreténél vagy tömegénél fogva a járművön erre kijelölt helyen nem helyezhető el. [20/1981. (VI. 19.) Mt. sz. r.] Kizárható az útipoggyász-szállításból az olyan tárgy is, amely az utasok ruházatában, poggyászaikban vagy más küldeményekben kárt okozhat, illetve beszennyezheti azokat.

6. A szállító megtagadhatja olyan tárgy útipoggyázként való szállítását, amely a járművet megrongálhatja vagy beszennyezheti. [20/1981. (VI. 19.) Mt. sz. r.]

7. Ha az autóbusz poggyászterében vagy az egyéb, az útipoggyászok továbbítására szolgáló helyen elhelyezhető, mérethatárookra való tekintet nélkül és ha a következőkben más rendelkezés nincs, csomagolatlanul is, útipoggyázként feladható még:

a) sífelszerelés, szánkó

b) gyermekkosci,

c) dobozba, tokba vagy más göngyölegekbe csomagolt hangszer,

d) koszorú.

8. A szállító alkalmazottja az útipoggyázként feladott küldemény tartalmát az utas jelenlétében megvizsgálhatja, ha alapos gyanú merül fel, hogy az szállításból kizárható tárgyat tartalmaz.

9. Annak az utasnak, aki szállításból kizárt tárgyat ad fel útipoggyázként, - az útipoggyász viteldíján felül - pótdíjat is meg kell fizetnie.

10. Az utas útipoggyászt csak arra az autóbuszra adhat fel, amelyiken utazik. A szállító az útipoggyászt megjelöli és az utas részére elismervényt (poggyászszelvényt) ad az átvételről.

11. Útipoggyászt az autóbusz személyzeténél vagy az autóbusz telephelyén való tartózkodási ideje alatt kell feladni.

12. Külön megállóhelyeken a szállító poggyászkezelést (felvétel-, illetve kiszolgáltatás) nem végez.

13. A szállító az útipoggyásznak vagy csomagolásának külsőleg észrevehető sérülését vagy meg nem felelő voltát, valamint a csomagolás hiányát a poggyászszelvényre feljegyzi. Ha az utas a poggyászszelvényt elfogadja, ezzel elismeri az útipoggyásznak, illetőleg a csomagolásnak a poggyászszelvényre feljegyzett állapotát. A le nem zárt bőröndöt a szállító hiányosan csomagolt útipoggyásznak tekinti.

14. Az útipoggyásznak az autóbusz poggyászterébe vagy az egyéb, a poggyászok továbbítására szolgáló helyére való berakását, elhelyezését, valamint a fuvarozás végeztével onnan a kiadását a szállító alkalmazottja végzi.

15. Az utasnak az útipoggyász szállításáért a díjszabásban megállapított poggyász-viteldíjat a feladásakor kell megfizetnie. A feladás után felmerülő költségek (pl. a rendeltetési helyen át nem vett útipoggyász őrzési díja, értékesítéssel összefüggő költsége, stb.) az útipoggyász átvevőjét, illetve tulajdonosát terhelik.

16. A szállító az útipoggyászt annak az autóbusz megérkezése után, amellyel azt szállítani kellett, a

poggyászszelvény visszaadása és az esetleg még ki nem egyenlített költségek megfizetése ellenében kiszolgáltatja. A szállító a poggyászszelvény felmutatójának átvételi jogosultságát nem vizsgálja. A szállító a poggyászszelvény visszaadása nélkül az útipoggyászt csak abban az esetben szolgáltatja ki, ha a kiszolgáltatást követelő személy személyazonosságát igazolja és átvételi elismervényt ad. Az átvételi elismervénynek tartalmaznia kell az átvevő nevét, pontos lakcímét, személyi igazolványának számát, az elveszett poggyászszelvény számát, az útipoggyász tartalmának részletes felsorolását és az átvevő aláírását.

17. A célállomáson az autóbusz megérkezésekor át nem vett (autóbuszon maradt) útipoggyászt a szállító a telephelyére szállítja, ahol azt egy évig, a Polgári Törvénykönyv felelős őrzésre vonatkozó szabályai szerint megőrzi. Kiszolgáltatáskor az útipoggyász őrzésért a poggyásmegőrzés díját, a ki nem szolgáltatható darabok értékesítéséért pedig annak költségét a szállító felszámítja.

18. A fuvarozó felelős azért a kárért, amely a küldemény (útipoggyász) átvételétől a kiszolgáltatásig terjedő idő alatt a küldemény (útipoggyász) teljes vagy részleges elveszéséből, megsemmisüléséből vagy megsérüléséből keletkezett, kivéve ha a kár a) a fuvarozó tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan ok, b) a küldemény (útipoggyász) belső tulajdonsága, c) a csomagolás kívülről észre nem vehető hiányossága következtében állott elő. [Ptk. 501. §] Ha a kárt a fuvarozó szándékosan okozta, az ebből eredő minden kárért felelős. [Ptk. 503. §]

19. A fuvarozót terheli annak bizonyítása, hogy a kárt a tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan ok okozta, a feladót, illetőleg az utast terheli annak bizonyítása, hogy a kár nem a küldemény (útipoggyász) belső tulajdonságára vezethető vissza. A csomagolás hiányosságát a fuvarozó, azt, hogy a kár nem ennek következtében állott elő, a feladó, illetőleg a z utas köteles bizonyítani. [Ptk. 502. §]

20. Az áru (útipoggyász) elveszettnek tekinthető, ha a fuvarozó azt a fuvarozási (útipoggyász szállítási) határidő lejártától számított 8 napon belül nem szolgáltatja ki. A fuvarozó haladéktalanul értesíti a fuvaroztatót (utast), ha az elveszettnek tekintett áru (útipoggyász) a fuvarozási (útipoggyász szállítási) határidő lejártától számított egy éven belül megkerül. A fuvaroztató (utas) a megkerült áruval (útipoggyással) az értesítés feladásától számított 30 napon belül rendelkezhet. [2/1981. (I. 31.) Mt. sz. r.] A fuvarozási (útipoggyász szállítási) határidőre az utazási szerződésben foglaltak az irányadók. [20/1981. (VI. 19.) Mt. sz. r.] A küldemény (útipoggyász) teljes vagy részleges elveszése, illetőleg megsemmisülése esetében a fuvarozó fuvardíjra (útipoggyász viteldíj), illetőleg a fuvardíj (útipoggyász viteldíj) arányos részére nem tarthat igényt, köteles továbbá megtéríteni az elveszett dolog értékét. [Ptk. 503. §] Kártérítésként a szállító a - a 2. pontban meghatározott értékhatáron belül - számlával igazolt összeget, ennek hiányában a feladás helyén és idejében érvényes forgalmi értéket téríti meg. Kártérítésre az az utas jogosult, aki a feladott útipoggyász szállítására vonatkozó poggyászszelvényt bemutatja.

21. Ha az átvételkor felismerhető, hogy a küldemény (útipoggyász) hiányos vagy sérült, a fuvarozóval szemben az igényt haladéktalanul érvényesíteni kell. Ennek elmulasztása jogvesztéssel jár. [Ptk. 504. §]

22. Ha a fuvarozó az áru (útipoggyász) sérülését vagy hiányát észleli vagy gyanítja, illetőleg ha az átvevő (utas) az áru (útipoggyász) kiszolgáltatásakor kármegállapítást kér, a fuvarozó az árut (útipoggyászt) megvizsgálja és erről jegyzőkönyvet vesz fel. A jegyzőkönyv másolatát a fuvaroztató (utas) kapja meg. A jogosult az áru (útipoggyász) átvételét megtagadhatja, ha a fuvarozó a sérülést vagy hiányt nem igazolja, illetőleg kívánsága ellenére jegyzőkönyvet nem vesz fel. [2/1981. (I. 31.) Mt. sz. r.]

23. A küldemény (útipoggyász) megrongálódása esetében a fuvarozó választása szerint vagy az értékcsökkenés megtérítésére, vagy pedig a rongálódás kiküszöbölésére köteles. [Ptk. 503. §] Kártérítésként a szállító a számlával igazolt összeget, ennek hiányában a feladás helyén és idejében érvényes forgalmi értéket téríti meg.

24. Ha a fuvaroztató (utas) a fuvarozót megtevesztve olyan árut ad át fuvarozásra, amelyre szerződés nem köthető, vagy azt az előírt különleges feltételek teljesítése nélkül fuvaroztatja, az áru (útipoggyász) fuvarozásából eredő minden kár és költség a fuvaroztatót (utast) terheli. [2/1981. (I. 31.) Mt. sz. r.] Az itt nem szabályozott kérdésekben az útipoggyász szállítására, a szerződő felek jogaira és kötelezettségeire, valamint a szerződés teljesítésére, továbbá a kártérítésre és az igényérvényesítésre a közúti áru fuvarozásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. [20/1981. (VI. 19.) Mt. sz. r.]

VI. Forgalmi zavar

1. Ha útközben az autóbusz továbbhaladását valamilyen körülmény akadályozza, a fuvarozó köteles a rendelkezésre álló más járművel az utasok továbbszállításáról gondoskodni. 20/1981. (VI.19.) Mt.r.

2. Ha az autóbusz közlekedése - átmenetileg - egyáltalán nem vagy csak kerülő útvonalon lehetséges, a fuvarozó erről az utasokat tájékoztatja. 20/1981. (VI.19.) Mt.r. A tájékoztatás a lehetséges és a helyileg szokásos módon történik.

3. A fuvarozó köteles megtéríteni :

a) annak az utasnak a kárát, aki a járatra helyét előzetesen biztosította,

kivéve, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok (pl. közlekedést hátráltató időjárási, út- és forgalmi viszonyok, mint: köd, hó, jég, útelzárás, forgalmi torlódás stb.) idézte elő.

VII. Fuvardíj visszatérítése

1. A fuvarozó a fuvardíjat és a poggyásztelidíjat nem téríti vissza, ha az utas utazását megkezdte és a továbbutazásról forgalmi zavar miatt mond le.

4. Az utazásból kizárt (az autóbuszról leszállított) utas részére a fuvarozó sem a menetdíjat, sem a poggyásztelidíjat, sem e díjak egy részét nem téríti vissza.

5. Elveszett poggyászszelvényért visszatérítés nem jár.